

Rettevejledning til Eksamen på Økonomistudiet 2009-II

Erhvervsret

kandidatfag

11. juni 2009

(4-timers prøve med hjælpemidler, bortset fra kommenterede love)

Ad spørgsmål 1:

Sedlen med den oplyste tekst opfylder kriterierne om at være en skriftlig ensidig og ubetinget skylderklæring og kan således anses for at være et gældsbrev. Da sedlen ikke opfylder kravene i Gbl. § 11 stk. 2, er der ikke tale om et omsætningsgældsbrev, men om et simpelt gældsbrev. Ifølge forældelsesloven § 5 er forældelsesfristen, når der er udstedt et gældsbrev for fordringen, 10 år. Det fremgår at virksomheden har haft 20 års jubilæum i 2008 og gældsbrevet vedrører penge, som Sten lånte for at starte virksomheden. Det vil sige, at der i dag, hvor sagen bedømmes må være gået 21 år siden gældsbrevet blev udstedt. Fordringen er dermed forældet, med mindre der har været foretaget handlinger til afbrydelse af forældelsen. Der foreligger ingen oplysninger om sådanne handlinger, og da det fremgår at begge brødre siden hen har glemt alt om fordringen, indikerer dette, at der ikke har været foretaget handlinger til afbrydelse af forældelsen.

For så vidt angår renter, nævner gældsbrevet ikke noget om forrentning – den eventuelle forrentning skal således ske i henhold til renteloven. Der kræves således en anmodning om betaling af renter jf. renteloven § 3, stk. 2. Jf. ovenfor er der intet, der tyder på, at der kan være afgivet anmodning om betaling af renter, idet fordringen har været ”glemt”, og dermed er der ikke noget krav om betaling af renter. Da forældelsesfristen for renter i øvrigt er 3 år ville alle ”gamle” renter, selv hvis der var fremsat anmodning om betaling af renter altså være forældet efter denne regel.

Ad spørgsmål 2:

Der er tale om, at der er afgivet et tilbud, hvori der er fastsat en acceptfrist jf. aftaleloven § 2, og dermed skal det antagende svar komme frem inden fristens udløb. Ifølge lærebogen bl.a. side 91 betyder ”komme frem”, at accepten er inden for tilbudsgivers rådighedssfære. Da duen lander på trappen uden for kontoret, er det således spørgsmålet om dette er tilstrækkeligt til at kunne siges at være inden for rådighedssfæren. Var duen kommet ind på kontoret, ville der ikke være tvivl om at brevet var inden for rådighedssfæren. Det må dog også kunne siges at den trappe der er lige uden for kontorets dør er en del af rådighedssfæren, da man også færdes her, og et er sandsynligt at varer og andet også kan modtages ved at blive placeret her. Dermed er tilbuddet lige præcis accepteret rettidigt i henhold til dets frist – og dermed foreligger der en for parterne bindende aftale, og kunden har krav på at få leveret software i henhold til denne. Med en passende argumentation for at trappen ikke er en del af rådighedssfæren, vil resultatet blive det modsatte.

Ad spørgsmål 3:

Tilbuddet er behæftet med en fejl og spørgsmålet er, om denne kan bevirke, at Sten Bager ikke skal opfylde den ellers indgåede aftale. Ifølge aftaleloven § 32, stk. 1 er tilbudsgiver ikke bundet af erklæringens indhold, hvis der foreligger en fejlskrift, som tilbudsmodtager indser eller bør indse

foreligger. Det nævnes i opgaven at tilbudsmodtager er ny i branchen, og dermed må hans kendskab til prisniveauet forventeligt være ringere end hos en branchekendt. Dog er der tale om, at tilbuddet skulle have lydt på et beløb, der er mellem 7 og 8 gange højere end det faktisk gør. Så stor en forskel burde også bringe en ny i branchen i ond tro, da en erhvervsdrivende må have en eller anden fornemmelse for prisniveauet også inden for en branche, der er ny for den erhvervsdrivende. Dermed er Sten Bager ikke forpligtet til at opfylde aftalen mod betaling af 5000 kr. pr. måned.

Ad spørgsmål 4:

Bilen har en rumlelyd, og det må vurderes om dette kan betragtes som værende en mangel. Det fremgår ikke direkte, om der er tale om forbrugerkøb eller handelskøb. Det nævnes dog at bilen leveres ved kontoret, hvilket kan indikere, at der er tale om handelskøb jf. købeloven § 4 – dvs. at det er firmaet, der køber bilen. Uanset dette skal spørgsmål om mangler vurderes med udgangspunkt i købeloven § 76. Den relevante bestemmelse vil være stk. 1 nr. 4, at bilen er af ringere beskaffenhed fordi den rumler – og dette må siges at være tilfældet. En Rolls Royce bør være nærmest lydløs og i hvert fald bør den ikke rumle. Når det lægges til grund, at der er tale om handelskøb, skal købelovens § 42 eller 43 benyttes. Det må derfor vurderes om der er tale om species- eller genuskøb. At der bestilles 7 biler samlet, tegner i retning af genuskøb. Der er heller ikke noget, der indikerer at bilen er særligt udvalgt, og dermed må det lægges til grund, at der er tale om genuskøb. Mangelsindsigelsen skal derfor ske med hjemmel i kbl. § 43. Hvilke rettigheder, der kan gøres gældende afhænger af, om manglen er væsentlig. Rumlelyden har ingen betydning for bilens funktion og må dermed vurderes som ikke væsentlig. Dermed kan der alene kræves forholdsmæssigt afslag i købesummen, mens der ikke kan hæves. Sten Bager har opfyldt kravene i § 51 og 52 idet han jo netop prøvekører bilen og returnerer den med besked om at den skal byttes.

Ad spørgsmål 5:

Skal købet af den blå Rolls Royce kunne hæves, må det være på grund af forsinkelse. Idet det fortsat lægges til grund, at der er tale om handelskøb, er det købeloven § 21, der skal overvejes. Selve spørgsmålet om levering må vurderes jf. købelovens §§ 9-11. Der er ikke aftalt forsendelse af bilen og det fremgår ikke af opgaveteksten at det er aftalt at bilen skal afleveres på Sten Bagers kontoradresse. Dermed må det lægges til grund, at levering skal ske efter købeloven § 9 – det vil sige at køber skal afhente bilen på sælgers adresse. Det fremgår at bilen står klar på leveringsdagen, og dermed er der ikke tale om forsinkelse, og dermed er der heller ikke noget grundlag for at hæve købet, og Sten Bager er dermed forpligtet til at aftage den blå Rolls Royce.

Ad spørgsmål 6:

I og med at importøren kører bilen ud til Sten Bagers kontor, må det lægges til grund, at det er denne leveringsform der er aftalt vedrørende den røde Rolls Royce. Der er således tale om pladskøb jf. købeloven § 11. Dermed er levering først sket, når bilen er kommet i købers besiddelse. Af opgaveteksten fremgår det, at det er aftalt, at der skal leveres en bil om ugen fra den 10. februar, dvs. den aftalte dato for levering af den røde Rolls Royce er den 24. februar, den dag, hvor importøren kører bilen ud til Sten Bagers kontor. At Sten Bager ikke er til sted for at modtage bilen, bevirker, når sælger opfylder sin forpligtelse til at levere, at faren går over til køber jf. købeloven § 37. Jf. princippet i kbl. § 17 er der tale om faren for hændelige begivenheder. Samtidig får sælger jf. kbl. § 33 en forpligtelse til at drage omsorg for bilen. Dette forsømmer sælger, da han blot stiller bilen på parkeringspladsen og smider nøglen ind af brevsprækken. § 37 i kombination med § 33 må forstås sådan, at køber bærer risikoen for hændelige begivenheder mens sælger drager omsorg for bilen. Da sælger forsømmer sin omsorgspligt, bliver han erstatningspligtig for følgerne af denne forsømmelse – dvs. for grafittimalingen og det slid, der har været på bilen ved tyvens kørsel i den.

Ad spørgsmål 7:

Ifølge færdselslovens §§ 101 og 104 er bilen ejer/bruger erstatningspligtig på objektive grundlag for skader ved færdselsuheld og føreren er ansvarlig efter culpereglen.

Mette Anne har i situationen status som fører, da hun ikke har overtaget bilen til brug i egen interesse og Sten Bager er ejer af bilen. Det er culpøst at kaste bilen til side frem for at køre et egern over. Der er umiddelbar sammenhæng mellem at bilen kastes til side og skaderne på muren og cyklen og skaderne er også adækvate. Der foreligger ingen ansvarsfrihedsgrunde eller andre grunde til at nedsætte ansvaret. Mette Anne er således fuldt ud ansvarlig for disse skader. Det samme gælder Sten Bager som bærer af det objektive ansvar, og i relation til ham gælder det ligeledes at der er årsagssammenhæng, adækvans og ingen ansvarsfrihedsgrunde.

Ad spørgsmål 8:

I Peders tilfælde er der tale om personskade. De ansvarlige er de samme som i spørgsmål 7 og ansvarsgrundlagene er også de samme. Da der ligeledes her er direkte årsagssammenhæng, og adækvans er såvel Mette Anne som Sten Bager erstatningsansvarlige. Der nævnes ikke noget om varige men eller tab af arbejdsevne, så det må formodes at erstatningskravet må dreje sig om erstatning for svie og smerte. Imidlertid må det også vurderes hvad det betyder, at Peder ikke har anvendt sikkerhedssele. Det må vurderes som egen skyld og dermed er der basis for at overveje om erstatningen skal nedsættes eller bortfalde. Jf. færdselsloven § 101, stk. 2 kan erstatning for personskade nedsættes, hvis skadelidte forsætligt har medvirket til skaden eller hvis skadelidte ved grov uagtsomhed har medvirket til skaden. Det kan næppe siges at være forsætlig medvirken ikke at bruge sikkerhedssele, men det er i hvert fald groft uagtsomt, og dermed må der være basis for at erstatningen for svie og smerte nedsættes.

Ad spørgsmål 9:

I forhold til Sten er Mette Anne som bruger af bilen culpaansvarlig for de skader hun må påføre bilen. Igen må det vurderes som værende culpøst, at kaste bilen til side frem for at køre egernet over. Også i dette tilfælde er der direkte sammenhæng mellem handling og skade, skaden er adækvat og Sten Bager har ingen andel i ulykken, så dermed er der intet grundlag for at reducere ansvaret. Mette Anne er således ansvarlig for den skade, der er sket på bilen, og Sten kan kræve fuld erstatning af hende.

Ad spørgsmål 10:

Den pågældende software har været behæftet en defekt, idet den ved at sætte vaskemaskinerne til at centrifugere alt for hurtigt, således at de kan rive sig løs, ikke frembyder den sikkerhed, som med rette kan forventes – jf. produktansvarsloven § 5 – det må være forventeligt at man på et møntvaskeri kan opholde sig uden fare for at blive ramt af løsrevne vaskemaskiner. Jf. produktansvarsloven § 1 påhviler ansvaret i denne situation producenten eller en mellemhandler. Jf. samme lov § 2 omfatter loven ansvar for personskade og tab af forsørger. Det må herefter vurderes om software er et ”produkt” – jf. lovens § 3 er produkter løsøre, som er forarbejdet eller naturprodukt uanset om det er indføjnet som en del af en anden genstand. Software foreligger vel typisk som en ”chip”, der indgår i andre produkter. Dermed må det siges at softwaren i dette tilfælde falder ind under produktansvarsloven, og dermed er Sten Bagers virksomhed som producent jf. produktansvarsloven § 1 ansvarlig for den skade der forårsages af defekter ved softwaren. De tilskadekomne kunder kan således kræve erstatning af Sten Bagers firma.

Ad spørgsmål 11:

Der er tale om et omsætningsgælds-brev jf. gælds-brevsloven § 11, stk. 1, nr. 2, idet det er udstedt til en bestemt person eller ordre.

Gælds-brevet overdrages til en ny kreditor, og Stens indsigelser må vurderes jf. gælds-brevslovens § 15. Den der erhverver et omsætningsgælds-brev kan ikke mødes med indsigelser om, at udsteder af gælds-brevet har indsigelser vedrørende det retsforhold, som gav anledning til gælds-brevets udstedelse. Og dermed kan investeringsselskabet kræve betaling af det beløb, som gælds-brevet lyder på. Gbl. § 17 omhandler falsk, forfalskning m.v. – og dette er ikke tilfældet her, og dermed er der ikke grundlag for at fravige resultatet jf. gbl. § 15.

Ad spørgsmål 12:

Importøren kan begrænse sit tab ved at holde sig til købelovens § 39, idet Sten Bagers firma går konkurs den 16. marts 2009 – og aftalen om levering af Rolls Royce bilerne indgås på et ikke nærmere kendt tidspunkt før den 10. februar – det vil sige konkursen indtræder efter at aftalen er indgået. Dermed har importøren som sælger ret til at holde salgsgenstanden – den sorte Rolls Royce – tilbage/hindre dens overgivelse til Sten/konkursboet indtil der stilles betryggende sikkerhed for købesummens betaling. Dermed kan han altså afværge tabet, idet han holder bilen tilbage, og såfremt der ikke stilles sikkerhed for betalingen, da beholder han bilen, og kan dermed sælge den til en anden køber.

Ad spørgsmål 13:

Konkursmassen i Stens konkursbo omfatter jf. konkurslovens § 32 skyldnerens formue ved afsigelsen af konkursdekretet. De syv brillantbesatte ure tilhører ifølge opgavens oplysninger Sten, og dermed bliver de automatisk en del af hans konkursbos aktiver. Kurator kan således umiddelbart inddrage urene i boet.

For så vidt angår smaragdringen oplyses det, at denne er givet som en gave til Stens hustru til jul. Almindelige julegaver betragtes som lejlighedsgaver og kan som sådan ikke omstødes, hvorimod andre gaver jf. konkurslovens § 64 kan omstødes, hvis de er fuldbyrdet senere end 6 måneder før fristdagen. Jf. konkurslovens § 1, er den 16. marts fristdagen. Julegaver må formodes at være givet til jul – altså omkring den 24. december. Uanset hvad den eksakte dag for at give julegaven har været, vil fuldbyrdelsen falde inden for 6 måneders fristen, og dermed vil denne gave som efter sin værdi ikke er en simpel lejlighedsgave kunne omstødes. Dermed kan smaragdringen inddrages i konkursboet, idet Stens kone jf. konkursloven § 75 skal fralægges sig den berigelse, hun har modtaget – dvs. ringen.

Ad spørgsmål 14:

Da det oplyses at økonomidirektøren er medlem af firmaets direktion, er der ikke tale om, at vedkommende er funktionær, idet direktionsmedlemmer ikke betragtes som funktionærer. Dermed er reglerne i funktionærlovens § 2 stk. 2 om opsigelsesfrister og løn i forbindelse med opsigelse ikke relevante. Økonomidirektøren må i givet fald henvise til sin individuelle kontrakt med firmaet som hjemmel for sit lønkrav. Da kontraktens indhold ikke er kendt, vil relevansen af kravet i det hele bero på, om kontrakten hjemler et sådant lønkrav, herunder om dette også kan fastholdes i en konkurssituation.